

Πρὸς τὴν Βουλὴν

Τὸ 4ον ἄρθρον τοῦ διατάγματος, δι' οὗ ὁ ἀείμνηστος δημιουργὸς τοῦ Πανεπιστημίου ἐρρύθμισε καὶ διεκόσμησε τὰ ἐν αὐτῷ, ἀναγράφει ὅτι «ἐκάστη σχολὴ ἔχει ὀρισμένον ἀριθμὸν καθηδρῶν». Ἡ διάταξις αὕτη πρὸ πεντήκοντα καὶ πέντε ἤδη ἐτῶν ὑπαγορευθεῖσα οὐδέποτε, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἐξεπληρώθη. Ἐντεῦθεν δ' ἐπηκολούθησε διηνεκὴς σύγχυσις καὶ ἀκοσμία ἐν τῷ ἀνωτάτῳ ἡμῶν παιδευτηρίῳ, ἐγκαταλειφθέντι οὕτως ἀνέκαθεν εἰς τὴν αὐθαίρετον κρίσιν τῶν προϊσταμένων καὶ εἰς τὴν ἀστάθμητον περιπέτειαν τῆς τύχης. Ἡ δ' ἑλλειψὶς ὀργανώσεως τῶν μαθημάτων καὶ τῶν ἐξετάσεων προκύψασα ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἀσυνταξίας τῶν ἐδρῶν, εἶνε ἴσως τὸ κύριον αἷτιον τῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς πλημμελοῦς καταστάσεως τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, καθ' οὗ εὐλόγως ἐπιτείνονται ὁσημέραι αἱ μομφαὶ τῶν πολλῶν. Παρακολούθημα τῆς ἐλλειψὸς ταύτης Ἀκαδημαϊκῆς οἰκονομίας εἶνε καὶ ἡ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου συμβαίνουσα δεινὴ ἀτοπία, ὅτι πολλὰ καὶ οὐ μόνον διορίζονται ἀνωφελῶς διπλοῖ τοῦ αὐτοῦ μαθήματος καθηγηταί, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκλείπων καθηγητὴς δὲν ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ προσήκοντος διαδόχου, ἀλλ' ὑπὸ ἑτέρου εἰς ἄλλην ἀνήκοντος σχολῆν ἢ οὗτινος τὸ μάθημα ἢ παραδίδεται ἀποχρώντως ἢ εἶνε ἡκιστα ἐπιτέγον καὶ ἀναγκαῖον εἰς τοὺς φοιτῶντας. Τὴν σύνταξιν τῶν ἀκαταστάτων τούτων πραγμάτων τοῦ Πανεπιστημίου ἐπαγγέλλεται κατὰ τὸ δυνατόν τὸ ὑπαβαλλόμενον ὧδε νομοσχέδιον, δι' οὗ καθορίζονται ἀκριβῶς αἱ ἑδραὶ ἐκάστης σχολῆς, τάσσεται εἰς τοὺς καθηγητὰς ὁ ἀνύπαρκτος μέχρι τοῦδε καὶ ἀνομοθέτητος ὅρος τῆς ἐργασίας, καὶ παρέχεται τελευταῖον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἡ ἐξουσία νὰ οἰκονομῇ τὰ τῶν ἐξετάσεων κατὰ τε τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ τὰ πρακτικὰ συμφέροντα τῆς ἀπὸ πλημμελειῶν καὶ καταχρήσεων ἀσφάλειαν ἐπιζητούσης πολιτείας.

Ὁ ὀρισμὸς τῶν ἐδρῶν ἐγένετο κατὰ τὰς ἐπιστημονικὰς χρείας ἐκάστης σχολῆς καὶ κατὰ τὰς ἐνεστώσας οἰκονομικὰς ἡμῶν δυνάμεις. Οὐ μόνον δὲ οὐδὲν τῶν κυρίων καὶ τῶν ἀπαραιτήτων παρελίπομεν, ἀλλὰ καὶ ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐξάρωμεν ἐπὶ μᾶλλον μαθηματὰ τινὰ καὶ νὰ πλουτίσωμεν ἀφειδῶς πως σχολὰς τινὰς, λαβόντες πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον εἶνε τροφὸς καὶ παιδαγωγὸς τῶν ἀριστέρων ἀνδρῶν τῆς πατρίδος μᾶλλον ἢ ἐργαστήριον πρακτικῶν «Ἐφημέρια φρονούντων» ἀνθρώπων. Ὁμολογοῦμεν, ὅτι αἱ ἐπιστῆμαι πολυτελέστατα ἐπὶ τῶν τελευταίων χρόνων ὀργανωθεῖσαι καὶ εἰς πλεῖστα μέρη καὶ τμήματα ὑπ' ἀναγκάων ἐσωτερικῶν λόγων ἀπαύστως σχιζόμεναι καὶ διαπλούμεναι καθίστανται ὁσημέραι ἡκιστα ἐπιδεκτικαὶ τεχνητῶν διαγραμμάτων καὶ ἐδραίων γεωμετρικῶν διαιρέσεων· ἀλλὰ δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ὑποτυπώσωμεν σύστημα ἀκαδημαϊκῶν ἐπιστημῶν ἄρτιον καὶ ἀκίνητον καὶ νὰ περιλάβωμεν ἐν αὐτῷ ὅσα ἀλλαχοῦ διὰ τῆς σοφίας μακροῦ αἰῶνος καὶ ἀφθόνων πόρων κατὰ μικρὸν ἐπετεύχθησαν. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶνε καὶ παρ' ἡμῖν ἀπαράβατον προνόμιον καὶ καρπὸς τοῦ χρόνου, καθ' οὗ οὐδεμία μίμησις ἰσχύει ὅσον διακαῆς καὶ ἂν τύχη ἡ ἐμπνέουσα ταύτην φιλοτιμία. Τὸ ὑπαβαλλόμενον ὧδε νομοσχέδιον εἶνε μετριώτατον ἀπλοῦν ὄργανον, δι' οὗ ζητοῦμεν νὰ εὐτρεπισθῶσι τὰ τῶν σχολῶν ὅσον οἷον τε συστηματικῶς καὶ νὰ ῥυθμισθῇ ἡ ἀσύντακτος εἰσέτι ἢ ὑπὸ πεπαλαιωμένων διατάξεων πολλαχῶς προσκόπτουσα ἐνέργεια τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων καὶ τῶν ἐξετάσεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Δεκεμβρίου 1892.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.

Ὑπουργὸς
Κ. Κοδδονάκος

ΣΧΕΔΙΟΝ ΝΟΜΟΥ

Περὶ τῶν ἐδρῶν καὶ τῶν μαθημάτων τοῦ Ἐθνικοῦ
Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 1.

Αἱ τέσσαρες σχολαὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἔχουσιν
ὁρισμένον ἀριθμὸν ἐδρῶν, ὧν σκοπὸς εἶναι ἡ ὑπὸ τὴν ἐπί-
βλεψιν τῆς κυβερνήσεως ἀνωτάτη ἐπιστημονικὴ ἐκπαίδευ-
σις τῶν φοιτητῶν καὶ ἡ ἀπονομὴ διπλωμάτων.

Ἄρθρον 2.

Αἱ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ ἔδραι εἶναι:

- 1). Ἡ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐρμηνείας τῆς παλαιᾶς Δι-
αθήκης, σὺν τῇ Ἑβραϊκῇ γλώσσῃ καὶ ἀρχαιολογίᾳ.
- 2). Ἡ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐρμηνείας τῆς καινῆς Διαθή-
κης σὺν τῇ ἐγκυκλοπαιδείᾳ τῆς θεολογίας.
- 3). Ἡ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ συμβολικῆς.
- 4). Ἡ τῆς δογματικῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς.
- 5). Ἡ τῆς πατρολογίας, τῆς ἀπολογητικῆς καὶ τῆς
ἱστορίας τῶν δογμάτων.
- 6). Ἡ τῆς πρακτικῆς θεολογίας, ἥτοι τῆς ποιμαντορι-
κῆς, τῆς ὁμιλητικῆς, τῆς λειτουργικῆς καὶ τῆς κατηχη-
τικῆς.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ ἔδραι εἶναι:

- 1). Τρεῖς ἔδραι τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου διδασκομένου
- 2). κυρίως κατὰ τὰ ἐν Ἑλλάδι καθεστῶτα μετὰ τῆς
- 3). ἱστορίας καὶ τῶν εἰσηγήσεων αὐτοῦ ὑφ' ἐκάστου τῶν
καθηγητῶν.
- 4). Ἡ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.
- 5). Ἡ τοῦ συνταγματικοῦ καὶ διεθνoῦς δικαίου.
- 6). Ἡ τοῦ διοικητικοῦ δικαίου.
- 7). Ἡ τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ τῆς ποινικ. δικονομίας.
- 8). Ἡ τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου.
- 9). Ἡ τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἄρθρον 4.

Αἱ ἐν τῇ φιλολογικῇ τμήματι τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς
ἔδραι εἶναι:

- 1). Τρεῖς ἔδραι τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας.
- 2). Ἡ τῆς γλωσσολογίας.
- 3). Δύο ἔδραι τῆς λατινικῆς φιλολογίας.
- 4). Ἡ τῆς μυθολογίας καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας.
- 5). Ἡ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἱστορίας.
- 6). Ἡ τῆς ἀρχαίας γενικῆς ἱστορίας.
- 7). Ἡ τῆς ἱστορίας τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς μέσους
καὶ νεωτέρους χρόνους.
- 8). Ἡ τῆς γενικῆς ἱστορίας τῶν μέσων καὶ νεωτέρων
χρόνων.
- 9). Ἡ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπι-
γραφικῆς.
- 10). Ἡ τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς φιλοσοφίας.
- 11). Ἡ τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας.
- 12). Ἡ τῆς γεωγραφίας πολιτικῆς τε καὶ ἱστορικῆς.
- 13). Ἡ ἐρμηνεία τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων
ἀνατίθεται εἰς τοὺς καθηγητὰς τῶν ἐδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς
φιλολογίας.

Ἡ δὲ ἐρμηνεία τῶν Ῥωμαίων ποιητῶν καὶ συγγραφέων ἀνατίθεται εἰς τοὺς καθηγητὰς τῶν ἐδρῶν τῆς λατινικῆς φιλολογίας.

Ἄρθρον 5.

Αἱ ἐν τῷ μαθηματικῷ τμήματι τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς ἔδραι εἶνε:

1). Ἡ τῆς γεωμετρίας περιλαμβάνουσα τὴν στοιχειώδη, τὴν ἀναλυτικὴν, τὴν ἐπίπεδον καὶ στερεάν, τὴν ἀνωτέραν καὶ τὴν παραστατικὴν γεωμετρίαν.

2). Ἡ τῆς ἀλγέβρας περιλαμβάνουσα τὴν στοιχειώδη καὶ τὴν ἀνωτέραν ἀλγέβραν καὶ τὴν τριγωνομετρίαν, τὴν εὐθύγραμμον καὶ τὴν σφαιρικὴν.

3). Ἡ τοῦ διαφορικοῦ καὶ ὁλοκληρωτικοῦ λογισμοῦ, ἥτοι τῆς ἀναλύσεως.

4). Ἡ τῆς θεωρητικῆς μηχανικῆς.

5). Ἡ τῆς ἀστρονομίας διδασκομένης ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἔνευ ἐπιμισθίου.

Ἄρθρον 6.

Αἱ ἐν τῷ φυσικῷ τμήματι τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς ἔδραι εἶνε:

1). Ἡ τῆς φυσικῆς.

2). Ἡ τῆς χημείας.

3). Ἡ τῆς ζωολογίας.

4). Ἡ τῆς γεωλογίας καὶ ὀρυκτολογίας.

5). Ἡ τῆς βοτανικῆς.

6). Ἡ τῆς φαρμακευτικῆς χημείας.

Ἄρθρον 7.

Αἱ ἐν τῇ ἱατρικῇ σχολῇ ἔδραι εἶνε:

1). Ἡ τῆς ἀνατομικῆς.

2). Ἡ τῆς φυσιολογίας.

3). Ἡ τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας καὶ ιστολογίας.

4). Ἡ τῆς εἰδικῆς νοσολογίας.

5). Ἡ τῆς νευρολογίας καὶ τῶν φρενητίδων νόσων.

6). Ἡ τῆς φαρμακολογίας.

7). Ἡ τῆς ἐγχειρητικῆς καὶ ἐπιδεσμολογίας.

8). Ἡ τῆς μαιευτικῆς καὶ τῆς μαιευτικῆς κλινικῆς.

9). Ἡ τῆς ὑγιεινῆς.

10). Ἡ τῆς Ἱατροδικαστικῆς καὶ τῆς τοξικολογίας.

11). } Αἱ τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς (δύο).

12).

13). } Αἱ τῆς παθολογικῆς κλινικῆς (δύο).

14).

15). Ἡ τῆς ἀστυκλινικῆς.

16). Ἡ τῆς ὀφθαλμολογίας καὶ τῆς ὀφθαλμολογικῆς κλινικῆς.

17). Ἡ τῆς συφιλιδολογίας καὶ συφιλιδικῆς κλινικῆς, μετὰ τῶν δερματικῶν νόσων.

18). Ἡ τῶν παιδικῶν νοσημάτων καὶ τῆς κλινικῆς αὐτῶν.

Ἄρθρον 8.

Προσθήκη νέας ἔδρας ἢ μεταβολὴ τινος τῶν ὧδε κειμένων δὲν δύναται νὰ γίνη εἰμὴ διὰ νόμου.

Ἄρθρον 9.

Πᾶσα ἔδρα ἔχει ἓνα τακτικὸν καθηγητὴν. Διορίζεται δ' ἐν αὐτῇ καὶ ἕτερος ἑκτακτος ἄμα τῇ λήξει τῆς τεσσαρακονταετοῦς ὑπηρεσίας τοῦ τακτικοῦ, ὅστις ἀποχωρῶν μὲν τῆς ἔδρας φέρει τὸν τίτλον τοῦ ἐπιτίμου, διδάσκων δὲ

Νύμφη

καὶ παραμένων ἐν αὐτῇ παύει ἐξετάζων καὶ πρυτανεύων.

"Ἀρθρον 10.

Τὰ μαθήματα ἄρχονται τῇ πρώτῃ ἐβδομαδί τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ λήγουσι τῇ 15 τοῦ Ἰουνίου. Αἱ δ' ἐξετάσεις τῶν φοιτητῶν ὀρίζονται διὰ Β. Διαταγμάτων.

"Ἀρθρον 11.

Οἱ καθηγηταὶ διδάσκουσι τοῦλάχιστον ἑξ ὥρας καθ' ἐβδομάδα. Οἱ δ' ἐπὶ πλέον διδάσκοντες εἴτε ἀπὸ τῆς ἑδρας εἴτε ἐν φροντιστηρίῳ δύνανται νὰ λαμβάνωσι μηνιαῖον ἐπιμίσθιον ἑκατὸν δραχμῶν ἢ καὶ ἑλαττον ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὰ περὶ τούτου διατεταγμένα.

"Ἀρθρον 12.

Τὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος νόμου κανονίζονται διὰ Β. Διαταγμάτων. Πᾶσα δὲ διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον τούτον καταργεῖται.

Προσωρινὴ διάταξις.

Διὰ Β. Διατάγματος καὶ ἄνευ προτάσεως τῶν σχολῶν οἱ μὲν διδάσκοντες ἄλλα παρὰ τὰ εἰρημένα μαθήματα δύνανται νὰ καταλάβωσιν ἑτέραν συναφῇ πρὸς τὰς προαναγεγραμμένας ἑδρας, οἱ δὲ ὑπεράριθμοι δύνανται νὰ διηγεῖται καθηγηταὶ ἰσότιμοι τοῖς ἄλλοις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Δεκεμβρίου 1892.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας
Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸς
Κ. ΚΟΣΣΟΝΑΚΟΣ